

Asia: VN/538/2019-422

Ehdotukset jätealan asetuksiksi (EU:n jätesäädöspaketti)

Jätehuollon järjestämistä koskevat yleiset vaatimukset (luku 2)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 2 ja sen perusteluista.

13 §:n perusteluissa voisi olla perusteltua tehdä viittaus jäteasetuksen ehdotettuun 29 §:ään. 13 § koskee myös orgaanista ainesta sisältävän jätteen hyödyntämisen maantäytössä ja 29 §:ssä puolestaan on biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen hyödyntämistä maantäytössä koskevat erityiset rajoitukset. Rakenteellisesti 13 §:n ja 29 §:n sijainti asetuksen eri luvuissa vaikuttaa erikoiselta, koska kumpikin säännös käsittelee jätteen hyödyntämistä (luku 4), eikä niinkään jätehuollon järjestämistä koskevia yleisiä vaatimuksia (luku 2).

31 §:n toisessa momentissa mainitaan öljyjäte ja jäteöljy samassa yhteydessä. Nämä nimikkeet ja niiden merkitys on erikseen mainittu näissä dokumenteissa. Tämän osalta ehdotetaan käytettävien termien selkiyttämistä.

Jätteiden erilliskeräys ja hyödyntäminen (luku 4)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 4 ja sen perusteluista

18 § Asumisessa syntyvän biojätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Biojätteen tehokas talteenotto ja erilliskeräys on tehokkain ja nopein keino yhdyskuntajätteen kierrätysasteen kasvattamiseen. Tähän nähden 3 vuoden siirtymä on tarpeettoman pitkä. Laitoskapasiteettia biojätteelle rakennetaan voimakkaasti ylös ja sen tarve siirtymäkauden polttoaineena liikenteessä kasvaa nopeasti. Tehokkaalla biojätteen lajittelulla helpotetaan myös merkittävästi ns. kuivien materiaalien uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Keräys kaikilta kiinteistöiltä isoissa taajamissa tulisi aloittaa viimeistään 1.1.2023, mikä vaikuttaa myös välttämättömältä vuoden 2025 kierrätystavoitteen saavuttamiseksi.

Keräysvelvoite on asetettu koskemaan kaikissa taajamissa sijaitsevia kiinteistöjä, joissa on vähintään 5 asuinhuoneistoa. Asetuksessa tulisi asettaa selkeästi raja, joko taajaman asukasluvuun tai taajamassa oleviin velvoiterajat ylittävien kiinteistöjen määrään perustuen, milloin keräys on järjestettävä. Selkeyttäisi tilannetta ja kuntien ei tarvitsisi päättää tiettyjen taajamien poisrajaamisesta keräysvelvoitteesta ja näin altistaa päätöstä muutoksenhauille.

Nyt tämä sääntelymalli on sekava ja asettaa eri alueet erilaiseen asemaan, riippuen kuntien jätehuoltoviranomaisten päätöksistä. Mitä harvemmassa kiinteistöt ovat ja mitä pienempi kertymä on, sitä korkeammaksi keräyshinta muodostuu ja sitä maksavat kaikki velvoiterajat ylittävät kiinteistöt.

19 §

Sama huomio taajaman määrittelyyn koskee myös pakkausjätteitä.

Vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta pakkausjätteiden velvoittava kiinteistökohtainen erilliskeräys tulisi aloittaa vaiheittain alkaen kahden vuoden kuluttua yli 10 000 asukkaan taajamissa.

Useat kunnat käynnistivät valmistelun sekajätteen kunnallistamisesta, mikä oli ennustettavissa. Se yhdessä pakkausjätteiden keräyksen muutoksen kanssa olennaisesti kasvattaa muutoksen negatiivisia vaikutuksia alan yrityksille ja heikentää pienten ja paikallisten toimijoiden toimintaedellytyksiä ratkaisevasti. Kielteiset yritysvaikutukset ovat merkittävästi suuremmat kuin valmistelussa arvioitiin.

21 § Kunnan järjestämä jätteen alueellinen vastaanotto

Pykälän 1 momentin kohdassa 1 ei tulisi mainita paperijätettä. Perusteluissa todetaan, ettei vastaanottovelvollisuus koske tuottajavastuunalaista paperia. Syntyykö kunnan vastuulle kuuluvassa jätehuollossa muuta kuin tuottajavastuunalaista paperijätettä ja siinä määrin, että kunnan tulee järjestää sille alueellinen vastaanotto? Jos paperijäte säilytetään kohdassa 1, tulisi poissulku tuottajan vastuulle kuuluvasta paperijätteestä tehdään suoraan momentissa, kuten tehdään pakkausjätteenkin osalta.

Pykälän 2 momentin kohdassa 1 mainittu viittaus 1 momenttiin on epäselvä merkitykseltään, ja kohtaa tulisi selventää pilkun jälkeisen lauseen osalta: ” 1) kotitalouksien pienimuotoisissa itse tehtävissä rakennus- ja purkutoiminnoissa syntyvä, 1 momentin tai 27 §:n mukaisesti lajiteltu sekä sekalainen jäte;”

Pykälän 2 momentin kohdassa 2 olisi syytä mainita laissakin mainittu määrän kohtuullisuuteen liittyvä rajausta maa- ja metsätalouden vaarallisten jätteiden osalta. Asetusluonnoksessa toistetaan muissakin kohdin lakia ja otetaan perusteluissa useissa kohtaa kantaa jätemääriin.

23,3 § kirjaus on mielestämme ongelmallinen nimenomaa kunnan kilpailuttamassa keräyksessä, koska se johtaa vaikeuksiin kustannusten kohdentamisessa tuottajille.

31 §

Tässä kohdassa puhutaan sekä öljyjätteestä että jäteöljystä. Kuten sivun 10 määritelmässä on mainittu, öljyjäte terminä on yleisempi kaikista öljyä sisältävistä jätteistä. Tämän momentin toisessa kappaleessa on maininta ”Esimerkiksi öljyjätteen energiana hyödyntäminen olisi mahdollista vain, jos uudistaminen tai muu vastaavan tasoinen kierrätys ei ole mahdollista ja öljyjäte poltetaan jätteen polttamisesta annetun valtioneuvoksen asetuksen...” Tarkistuksena, koskeeko tämä esimerkiksi vaseliinipurkkeja, öljynsuodattimia, öljynimeytysaineita, jotka ovat LoW-luokituksestaan vaarallisiksi jätteiksi luokiteltuja, niin voidaanko nämä jatkossa käsitellä energiahyödyntämistavalla? Vai säilyykö näillä edelleen jätteiden käsittelyluokitus polttamalla?

Tämän momentin osalta esitetään selkeämpää muotoilua kuvaukseen.

Kirjanpito jätteistä, siirtoasiakirja ja viranomaiselle toimitettavat tiedot (luku 5)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 5 ja sen perusteluista.

Jäteasetuksen 5 luku. Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus jätteistä sekä siirtoasiakirja

Kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteisiin ehdotetut muutokset etenkin jätteen alkuperätiedon osalta ovat osittain kansallisia laajennuksia direktiivin velvoitteisiin nähden. Yhdyskuntajätteen alkuperän eriyttäminen kuntakohtaisesti ja tämän lisäksi kolmeen eri syntypisteeseen (asuminen, kunnan hallinto- ja palvelutoiminta ja muu hallinto- ja palvelutoiminta) jaoteltuna eivät ole EU-raportoinnin kannalta välttämättömiä tietoja. Perusteluissa tuodaan esiin, että tietoja tarvitaan kuntakohtaisen tiedon tuottamiseksi ja esimerkiksi ohjauskeinoharkintaa varten.

Ehdotetut uudet tietovaatimukset ovat käytännössä vaikeasti toteutettavissa. Toteutettavuutta heikentää myös kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteiden nopea voimaantulo. Ehdotamme, että alkuperätietoa koskevien kansallisten laajennusten osalta edettäisiin ensivaiheessa alueellisten kokeiluhankkeiden kautta velvoittavan sääntelyn sijaan.

Tiedon tuottaminen vaaditulla tasolla tulee olemaan erittäin haastavaa ja tulevat perustumaan arvioihin, koska eri kunnista ja eri lähtöpisteistä peräisin oleva jäte sekoittuu kuormissa jätteen keräysvaiheessa. Velvoittavaan sääntelyyn voitaisiin edetä ensin kokeilujen kautta tai siinä vaiheessa, kun jätteen punnitseminen sen lähtöpisteessä on tavanomainen käytäntö.

Myös direktiivin velvoittavien uusien kirjanpito- ja raportointia koskevien vaatimusten osalta voimaantulon aikataulu on liia nopea. Vaatimusten päivittäminen järjestelmiin tulee viemään 1-2 vuotta ja vasta sen jälkeen tiedot on tallennettavissa ja raportoitavissa. Toivomme, että kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteiden voimaantulusta viivästetään vuodella ehdotetusta. Kansallisen raportoinnin kannalta oleellista on, että vaaditut tiedot perustuvat todelliseen tietoon eikä arvauksiin.

Sivu 23,

POP-jätteet. Vaatimuksena on kirjata kirjanpitoon jätteen tyyppinä, onko jäte-erässä POP-yhdisteitä vai ei. Tämän lisäksi, onko tarve listata kirjanpitoon, mitä kaikkia POP-yhdisteitä jäte-erä sisältää? Eli jos erässä on todettu olevan viisi eri POP-yhdistettä, tuleeko nämä kaikki kirjata mukaan kirjanpitoon sekä siirtoasiakirjoihin? Tähän liittyen, onko tarve kirjata näiden em. lisäksi eri POP-yhdisteiden pitoisuudet erikseen?

42 §. Jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma.

Minkälaisia vaatimuksia sisältää POP-jätteen tunnistamiseksi tehtävät toimet? Jää epäselväksi edellytetäänkö tässä tämä esimerkiksi vastaanotettavien/käsiteltävien erien säännöllistä testaamista, esimerkiksi satunnaisotannalla?

Sivu 34, Liite 5. Kirjanpito, siirtoasiakirja

Yllä olevassa kappaleessa mainitaan, että jätenimike koostuu jäteluettelon mukaisesta sanallisesta kuvauksesta sekä 6-numeroisesta koodista. Näiden osalta esitetään, että nämä tulee olla molemmat siirtoasiakirjassa näkyvillä. Jäteluettelon sanallinen kuvaus on osassa numeroissa huomattavan pitkiä. Tämä aiheuttaa haasteen saada kaikki tarvittava tiet ja nimike jätteenkuljetuksen siirtoasiakirjalle.

37 § Jätteen käsittelijän kirjanpito ja tiedonantovelvollisuus.

Kohta 6, jos jäte tuodaan muualta, jätteen edellisen haltijan ja kuljettajan tunnistetiedot.

- Onko tämä tieto tarpeellista myös raportoida vuosiraporteissa vai tarkoittaako vain tietojen kirjaamista vastaanottajan järjestelmään ja näiden tietojen antamista pyydettyäessä?

Kohta 8, ...valmistelussa uudelleenkäyttöön... ...tuotteen tai materiaalin määrä ja käyttötarkoitus

- Mitä tarkoitetaan käyttötarkoituksella? Onko tämä vapaamuotoinen kohta vai onko käytössä valmiita vaihtoehtoja, joista valitaan sopiva?

Jäteöljyn käsittelijän kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

38 §

Tässä tarkistuksena kohta 3) jäteöljyn käsittelyssä syntyneet tuotteet ja kunkin tuotteen määrä ja käyttötarkoitus

- mitä tarkoitetaan käyttötarkoituksella?

- tässä mainitaan vain tuotteet, jos käsittelyssä syntyy jättemateriaalia, huomioidaanko nämä samalla lailla, kuin tuotteet?

39 §

Jätteen kuljettajan, välittäjän ja kerääjän kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

Kohta 4) ...POP-jätteestä tieto sen sisältämistä pysyvistä orgaanisista yhdisteistä

- tuleeko nämä olla vuosiraportoinnissa yhteenlaskettuna määrät, minkä verran POP:a sisältäviä jätteitä on vastaanotettu ja listattuna kaikki eri POP-yhdisteet?

41 §

Siirtoasiakirjaan merkittävät tiedot

Kohta 3) jätenimike ja kuvaus jätelajista

- tarkoitetaanko jätenimikkeellä molempia, LoW ja LoW sanallinen kuvaus?
 - o LoW-sanallinen kuvaus on osassa tapauksissa huomattavan pitkät. Onko tarkoitus tuoda myös tämä kuvaus siirtoasiakirjaan näkyville? Käytössä on kuitenkin ”kuvaus jätelajista”, joka tarkoittaa toimijan käyttämää jätettä kuvaavaa nimikettä.

Sivu 15, Siirtoasiakirja, vaarallisten jätteiden osalta lisävaatimukset

Kohta 2) POP-jätteestä jätteen sisältämät pysyvät orgaaniset yhdisteet sekä jätteen pakkaus- ja kuljetustapa

- tuleeko siirtoasiakirjassa olla kaikki tiedossa olevat POP-yhdisteet mainittuna, esimerkiksi todettuna viisi yhdistettä, niin kaikki listattuna siirtoasiakirjaan ja tuleeko olla näiden pitoisuusprosentit esitettynä?

43 §

Koskeeko tämä momentti kaikkea jätteenkuljetusta vai ainoastaan tavanomaisen jätteen kuljetusta? Eli koskeeko vain niiden jätteiden osalta, jotka kunta on velvollinen järjestämään?

Sivu 34, Liite 5. Kirjanpito, siirtoasiakirja

Yllä olevassa kappaleessa mainitaan, että jätenimike koostuu jäteluettelon mukaisesta sanallisesta kuvauksesta sekä 6-numeroisesta koodista. Näiden osalta esitetään, että nämä tulee olla molemmat siirtoasiakirjassa näkyvillä. Jäteluettelon sanallinen kuvaus on osassa numeroissa huomattavan pitkiä. Tämä aiheuttaa haasteen saada kaikki tarvittava tiet ja nimike jätteenkuljetuksen siirtoasiakirjalle.

Muut asetuksen säännökset

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen muista säännöksistä ja niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetukset ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista ympäristönsuojelusta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettuihin asetuksiin sekä niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista kaatopaikka-asetukseen sekä niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetusta pakkaus- ja pakkausjäteasetuksesta ja sen perusteluista.

FI_Pakkausjäteasetus_perustelumuu

Kohta 5, sivu 11:

Onko tarpeellista määritellä tai arvioida vaarallista aineita sisältävien pakkauksien kokonaismäärää tai raportoida näitä eteenpäin? Toisin sanoen, tuleeeko nämä pakkaukset jatkossa eritellä omikseen jätekuormista?

Valtioneuvoston asetukset käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, paristoista ja akuista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta, paristoista ja akuista sekä romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annettuihin asetuksiin ja niiden perusteluista.

FI_VNA_sähkö- ja elektroniikkaromu_muutos

5 § Erilliskeräystä koskevat yleiset vaatimukset.

1. Mikäli uudelleenkäyttöön voidaan erotella ser-jätteitä, tuleeeko nämä jatkossa kirjata esimerkiksi eri ewc-tunnuksilla? Tähän myös liittyen, tuleeeko nämä olla raportoitavissa erikseen? Ja koskeeko tämä myös keräilijöitä jakeiden käsittelijöiden lisäksi?

Jää epäselväksi kenelle tulee vastuu käytännössä hoitaa kohta 3, kuuluuko jäteyhtiölle, tuottajayhteisölle?

FI_VNA_paristot_ja_akut_muutos

21 § Seurantatietojen ilmoittaminen

Mitä 1 momentin jako sisältää? Kenelle tulee vastuu käytännössä hoitaa kohta 3, kuuluuko jäteyhtiölle, tuottajayhteisölle?

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne muista mahdollisista jätealan asetuksiin liittyvistä asioista.

FI_Jäteasetus_perustelumuiutio

Kommenttina, tarkoittaako tämä, että käytöstä poistetut elintarvikkeet ohjataan esimerkiksi ilmaisjakeluun velvoittavasti? Tuleeko tähän seuranta toimijoille, joilta kertyy elintarvikkeita ja joita toimitetaan tähän tarkoitukseen ja miten tämä olisi toteutettava? Koskeeko tämä elintarvikkeiden valmistajia sekä näitä myyviä kauppoja?

Sivu 6,

Epäselväksi jää voidaanko tässä laskentatavassa huomioida ulkomaisen käsittelijän arvioidut toteuma-prosentit yleisellä tasolla vai tuleeko laskentaan ilmoitetut määrät olla toimituskohtaiset? Jos tulee olla toimituskohtaiset, miten tämä varmistetaan? Monessa käsittelypaikassa käsittelyprosessit ovat jatkuvatoimisia, jolloin prosessin aikana on jopa mahdotonta seurata yksittäisen erän käsittelyä sekä siitä saatavia jakeita, näin ollen tarkkojen prosenttijakojen todentaminen ei ole todellisella tasolla.

Mikkonen Jorma
Lassila & Tikanoja Oyj